

تحلیل استنادی و تعیین منابع اثرگذار در پایان نامه های کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان در سالهای ۱۳۷۹-۱۳۸۶

ریحانه ایزدی^۱

چکیده

هدف: از جمله روشهای علمی که می توان به بررسی مآخذ منابع گوناگون پرداخت و از راه شمارش تعداد استفاده از آن منبع به پرمراجعه ترین منابع دست یافت، روش تحلیل استنادی است زیرا در آن نوعی رابطه محتوایی بین سند و متن وجود دارد از سوی دیگر پایان نامه ها هم منابعی هستند که در نتیجه همکاری بین دانشجویان و اساتید و با پشتیبانی مؤسسات آموزش عالی پدید می آیند. لذا تحلیل استنادی پایان نامه ها می تواند در یافتن اهدافی از جمله تعیین میانگین میزان استنادها، تعیین پربسامدترین منابع، توزیع فراوانی استناد به زبانهای مختلف، میزان روزآمدی منابع، میزان اثرگذاری منابع، تعیین مجلات هسته و... مؤثر واقع شود. همچنین اهدافی از جمله شناسایی نیازهای اطلاعاتی دانشجویان و اساتید، آگاهی مدیران و مسئولان کتابخانه ها جهت تهیه منابع اطلاعاتی بهینه و به کارگیری اصولی بودجه در راستای تهیه مجموعه ای غنی را در بر گیرد. روش پژوهش: در این پژوهش با استفاده از فن تحلیل استنادی به بررسی الگوهای استنادی فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی همدان در فاصله سالهای ۱۳۷۹-۱۳۸۶ پرداخته شده است و جامعه آماری شامل ۳۰۲ عنوان پایان نامه با ۸۶۷۲ استناد است.

یافته ها: نشان می دهد که کتب فارسی با ۴۷/۱٪ بالاترین استناد و نشریات لاتین با ۳/۷٪ کمترین استناد را داشته اند و متوسط میزان استناد برای هر پایان نامه ۲۸/۷ است. توزیع زمانی بالا بودن میزان استناد به زبان فارسی را با ۸۷/۲٪ نشان می دهد. نیم عمر منابع به کتب لاتین با ۱۱/۶۲ سال و پایان نامه ها با ۳/۸۷ سال بیشترین و کمترین میانگین را نشان می دهد. همچنین پوشش زمانی منابع مربوط به سالهای ۱۳۷۱-۱۳۸۰ با ۶۲/۶۱٪ از کل استنادها می باشد و کتب فارسی با ۵/۹۵٪ و نشریات لاتین با ۰/۶۶٪ به ترتیب بیشترین و کمترین میزان اثرگذاری را دارند. میزان استناد به منابع روزآمد در سال ۱۳۸۰، ۲/۵ منبع و در سال ۱۳۸۴، ۰/۹۲ منبع می باشد

نتیجه گیری: مجلات از قانون برادفورد تبعیت می کنند و مجلات هسته فارسی شامل نشریه معماری و شهرسازی و نشریه معمار و مجلات لاتین شامل Review و A+U است و نیز پربسامدترین کتاب فارسی، اقلیم و معماری و کتاب لاتین Time Saver for building Types می باشد و همچنین از بین کل استنادات صورت گرفته ۵۵/۴٪ به کتب فارسی و لاتین و ۲۴/۱٪ به نشریات و ۸۷/۲٪ به منابع فارسی و ۱۲/۸٪ به منابع لاتین و ۸۴/۵٪ به منابع چاپی و ۱۵/۵٪ به منابع غیر چاپی تعلق گرفته است که فرضیات آزمون را مورد پذیرش قرار می دهد.

کلید واژه ها: تحلیل استنادی- قانون برادفورد- معماری- نیم عمر منابع- پایان نامه های کارشناسی ارشد-

دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان